

Els aspectes econòmics de la secessió catalana d'Espanya

written by Redacció Unilateral | 7 de març de 2016

[Alfons López Tena](#) i [Elisenda Paluzie](#) varen publicar el 23 de febrer al digital financer "[Business Insider](#)" l'article que us oferim a continuació. Comptem amb l'autorització dels autors i del digital per a publicar-ne la versió catalana.

Alfons López Tena va ser diputat al Parlament de Catalunya del 2010 al 2012, on es va dedicar a qüestions de corrupció en el Govern i a la independència de Catalunya. Elisenda Paluzie és professora titular d'economia i degana de la Facultat d'Economia de la Universitat de Barcelona.

És difícil fer prediccions, especialment sobre un futur hipotètic, però l'impacte de la independència en l'economia –tant per al nou Estat com per a la part que resta de l'anterior– és previsible a la llum de les més de 150 secessions dels darrers 100 anys, al marge d'efectes imprevisibles, per bé i per mal.

Per començar, aquí teniu una taula amb algunes dades bàsiques, car no s'espera que les sabeu de memòria. Pareu atenció que quan diem Espanya, es refereix a l'Espanya actual excloent-ne Catalunya. Totes les dades, fins i tot les de conversió de divisa euro/dòlar, són de 2014.

Nota: Ni les exportacions de Catalunya ni les d'Espanya inclouen les vendes realitzades entre elles. Ambdues exportacions, les de Catalunya i les d'Espanya inclouen el comerç dins i fora de la Unió Europea.

Table 1. Some fundamentals for Catalonia, Spain and the EU, 2014.

	<u>Catalonia</u>	<u>Spain</u>	<u>European Union-28</u>
Population	7,426,222	39,037,878	509,909,926
<u>GDP, current prices</u>	<u>€209 billion (\$278 billion)</u>	<u>€849 billion (\$1,128 billion)</u>	€13,920 billion (\$18,497 billion)
<u>GDP per capita, current prices</u>	<u>€28,181 (\$37,448)</u>	€21,753 (\$28,906)	€27,300 (\$ 36,277)
<u>Exports of goods (in €/\$)</u>	€60 billion (\$79 billion)	€180 billion (\$239 billion)	€1,702 billion (\$2,262 billion)
<u>Exports of goods (in % GDP)</u>	29%	21%	12%

Source: IDESCAT and EUROSTAT

La principal diferència entre les secessions ha estat, i sempre serà, si són resultat d'un pacte o bé si es guanyen en contra de la voluntat –sovint enfurismada– de l'antic Estat. Així doncs, anirem per parts, com diria Jack l'Esbudellador:

1. L'escenari del divorci de vellut: la secessió pactada

La Catalunya independent és reconeguda per Espanya, i esdevé un estat membre de ple dret de la UE, entra a les Nacions Unides i a totes les organitzacions internacionals, assumeix els seus drets i obligacions sota els tractats existents, etc.

En aquest cas són pocs els impactes sobre l'economia ja que gairebé tot continua igual. Catalunya aconseguiria el control total dels seus impostos, per tant, al voltant de 16 mil milions d'euros (21 mil milions de dòlars) no es desviarien cap a Espanya cada any; es desenvoluparien polítiques econòmiques més adequades a les necessitats catalanes, sempre que els votants triessin sàviament; i ambdues parts assumirien

la seva part proporcional dels actius públics i del deute de l'antiga Espanya, en virtut de l'aplicació de la Convenció de Viena de 1983.

L'única pèrdua per a Espanya seria exclusivament la dels impostos abans esmentats, que representen al voltant del 2 % del PIB espanyol anual: un cop gros però no aclaparador.

2. L'escenari d'un divorci amarg: la secessió unilateral

Si Catalunya aconsegueix esdevenir, contra l'oposició espanyola, un Estat independent les autoritats centrals del qual exerceixin el control efectiu sobre la població i el territori dins de fronteres definides, i si supera les dificultats que implica –com ara recaptar els impostos i garantir el funcionament dels serveis públics i privats–, els efectes en l'economia estaran estretament lligats a l'èxit o fracàs que Espanya pugui tenir a expulsar Catalunya del mercat únic europeu i de l'euro.

L'única manera de privar les empreses i ciutadans europeus dels drets del mercat únic que en aquests moments tenen a Catalunya, i de retirar els drets a les empreses i ciutadans catalans que tenen al mercat únic d'Europa, fóra per una decisió unànime dels 28 Estats membres. Altrament, aquests drets no es poden treure.

Hi ha dos subescenaris:

2a. De l'impacte a la patacada: la secessió dins del mercat únic europeu

Si Espanya no aconsegueix treure Catalunya del mercat únic europeu i de l'euro, però bloqueja que pugui ser membre de ple dret de la Unió Europea –ser-ne requereix una decisió unànime– les represàlies espanyoles contra la Catalunya independent serien similars a les polítiques d'Espanya contra Gibraltar, o

de la Xina contra Taiwan: fer la vida dels catalans dins del mercat únic europeu i de l'euro molt inhòspita i trista, i fer tot el possible per obstruir qualsevol intent català d'esdevenir membre de les organitzacions i tractats internacionals.

Espanya ni tan sols reconeixeria l'existència de la Catalunya independent, no estaria d'acord a negociar cap repartiment dels actius públics, i segur que no acceptaria el dret dels jubilats, abans espanyols i ara estrangers, a cobrar les seves pensions meritades. En aquest cas, Catalunya prendria possessió dels actius públics espanyols que són al seu territori, i pagaria els seus pensionistes amb els seus propis impostos recaptats, com ho fa avui dia Espanya, amb un sistema de pensions de repartiment.

El principal impacte seria sobre el deute: Espanya conservaria el seu bilió d'euros de deute sencer (1,3 bilions de dòlars) amb un PIB reduït després de perdre el PIB de Catalunya, és a dir, el 19% del PIB actual d'Espanya –per tant, el seu percentatge de deute respecte del PIB es dispararia des del 100% actual fins al 114%–.

El deute de Catalunya és de 64,5 mil milions d'euros (85,8 mil milions de dòlars), que representa un 30,9% del seu PIB, i Espanya és titular del 60% d'aquest deute. Aquesta és una eina poderosa que els catalans tenen a les mans per respondre a les represàlies espanyoles –com ara boicots comercials patrocinats oficialment per sota mà i condemnats a acabar-se ben ràpid: no pagant a una Espanya busca-raons el deute que corresponia a l'antiga Catalunya espanyola.

D'aquí que la independència no acordada i dins de l'euro i del mercat únic europeu, seria un escenari amarg però manejable, amb un enorme però limitat dany econòmic, tant per a Catalunya com per a Espanya.

2b. De la patacada a l'Apocalipsi: la secessió fora del mercat únic europeu

El resultat serà completament diferent si Espanya aconsegueix fer efectiva la decisió unànim de la UE per fer fora Catalunya de l'euro i del mercat únic, i per tant, imposar aranzels sobre els productes i serveis catalans com si Catalunya fos un país tercer.

A tot això seguiria una guerra comercial espanyola per fer fora Catalunya del mercat espanyol, on els béns i serveis de Catalunya venen per 39 mil milions d'euros (51mil milions de dòlars), que representen un 18,5% del PIB català. Ja que ni tan sols els nous països independents són propensos a parar l'altra galta als que actuen com rufians, aquestes mesures espanyoles segurament provocarien mesures catalanes similars per fer fora Espanya del mercat català, on els béns i serveis espanyols venen per 27 mil milions d'euros (36 mil milions de dòlars), un 3,1% del PIB espanyol. Catalunya també podria bloquejar o bé obstruir les principals connexions terrestres d'Espanya amb Europa, que casualment passen a través de territori català.

Hic sunt leones navegant en aigües desconegudes en un escenari apocalíptic tant per a Espanya com per a Catalunya.

Aquests són els escenaris més probables de l'impacte econòmic de la secessió sobre els dos jugadors, un joc d'altíssimes apostes només apte per a gent amb nervis d'acer. Qui parpelleja primer perd. I molt.

Traducció: Iolanda Bethencourt

Correcció: Jordi Borràs Alabern